

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/1280/2015
Identifikačné číslo spisu: 8313202357
Dátum vydania rozhodnutia: 15.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8313202357.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobkyne Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom v Piešťanoch, Teplická č. 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpenej advokátskou kanceláriou ERASMUS LEGAS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Justičná č. 9, proti žalovanej B. P., bývajúcej v M., o zaplatenie 2 194,47 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 11C/202/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 3. júna 2015 sp.zn. 3Co/289/2014, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. septembra 2014, č.k. 11C/202/2013-133 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 798,65 € v mesačných splátkach po 50 €, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky do konca príslušného mesiaca, žalovaná stráca výhodu splátok, vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky v úverovej zmluve zo dňa 16. novembra 2004 v časti, kde je uvedené „že klient a spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s., obojstranným podpísaním tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s vydaním platobnej úverovej karty spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s., a za podmienok hlavy 8, 9, 10, 11 Úverových zmluvných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy, a to s úverovým rámcom 30 000 Sk a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1 200 Sk. Spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s., má pritom výhradné právo jednostranne zmeniť úverový rámec a podmienky vydania platobnej úverovej karty. Právne následky zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru nastanú zaslaním a doručením platobnej úverovej karty spolu s Výzvou o jej aktivácii a Príručky pre jej držiteľa klientovi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s., v súlade s ustanoveniami hlavy 8 Úverových zmluvných podmienok v lehote 12 mesiacov odo dňa uzatvorenia tejto zmluvy. Ak spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s., na základe posúdených

údajov uvedených v tejto zmluve nezašle klientovi platobnú úverovú kartu spolu s ďalšími predpísanými dokladmi v uvedenej lehote, márnym uplynutím tejto lehoty platnosť zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru zaniká uplynutím posledného dňa tejto lehoty“. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalobkyňa uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 103,99 €, vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak s odôvodnením, že zmluva o revolvingovom úvere I. uzatvorená v rámci uzatvárania Úverovej zmluvy zo dňa 16. novembra 2004 bola absolútne neplatná pre nedostatok skutočnej a vážnej vôle oboch zmluvných strán uzavrieť ju (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zmluva o revolvingovom úvere II. bola absolútne neplatná pre nedostatok písomnej formy (§ 40 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. decembra 2007). Keďže však žalovaná reálne čerpala finančné prostriedky žalobkyne, bola povinná jej takto poskytnuté plnenie vrátiť ako bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 1, 2 a § 457 Občianskeho zákonníka. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyslovil s odôvodnením, že bola v rozpore s § 4 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko na poskytnutie spotrebiteľského úveru na obstaranie vecí automaticky viazala uzatvorenie inej zmluvy, o ktorú spotrebiteľ nežiadal a bez možnosti odmietnutia uzavretia takejto zmluvy. Poskytnutie takéhoto revolvingového úveru bolo závislé výlučne na rozhodnutí veriteľa, pričom spotrebiteľ nemal prehľad o podmienkach poskytnutia následného revolvingového úveru, ktoré boli odlišné od pôvodných podmienok úveru, a preto nemal vedomosť ani o povinnostiach, ktoré mu z tohto vzťahu vyplývali. Uzavrel, že konanie veriteľa spôsobom, ktorým vnucuje spotrebiteľovi produkt, o ktorý nemá záujem, je v rozpore s obchodnými zvyklosťami a zásadami poctivého obchodného styku. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu okrem výroku, ktorým súd žalobe vyhovel, podala odvolanie žalobkyňa.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 3. júna 2015 sp.zn. 3Co/289/2014 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výrokoch o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú, o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania, potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd uviedol, že zmluva uzatvorená stranami sporu bola spotrebiteľskou zmluvou, pričom žalovaná bola slabšou zmluvnou stranou. Podľa obsahu úverovej zmluvy bolo zrejmé, že žalovaná chcela použiť úver na nákup presne označeného tovaru, jej úmyslom teda bolo získanie úveru na nákup spotrebného tovaru a nie uzatvorenie ďalšej zmluvy o revolvingovom úvere. Zhodne so súdom prvej inštancie bol názor, že revolvingová zmluva bola absolútne neplatná pre nedostatok vážnosti vôle žalovanej vstúpiť do tohto zmluvného vzťahu (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Účinnosť zmluvy o revolvingovom úvere síce mohla nastať aktiváciou úverovej karty žalovanou, ale len v prípade jej platného uzatvorenia, ku ktorému však v dôsledku nedostatku písomnej formy spotrebiteľskej úverovej zmluvy vyžadovanej ustanovením § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. nedošlo. Nárok žalobkyne tak bolo možné posúdiť len ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Konanie žalobkyne pri uzatváraní zmluvy o úvere bolo zároveň aj v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka), pretože žalobkyňou predložená formulárová zmluva z hľadiska formálneho, písomného vyhotovenia a obsahu vyvolávala dojem poskytnutia jedného úveru a zastierala skutočnosť, že ňou mal vzniknúť aj revolvingový úver. Odvolaciu námietku žalobkyne o odňatí možnosti konať pred súdom vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, pretože žiaden právny predpis nestanovuje súdu povinnosť informovať stranu sporu o tom, že mieni zmluvnú podmienku posudzovať ako neprijateľnú. Súd postupuje podľa § 153 ods. 3 O.s.p. ex offio, okrem toho zo spisu vyplýva, že žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie namietala neprijateľnosť zmluvných podmienok a žalobkyňa sa k týmto námietkam vyjadrila. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa (ďalej aj „dovolaiteľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 238 ods. 3 O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ako dovolací dôvod uviedla ustanovenie § 241 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Odňatie možnosti konať pred súdom a súběžne aj tzv. inú vadu konania videla

dovolatel'ka v tom, že odvolací súd neodpovedal na viaceré podstatné odvolacie argumenty a nevysporiadal sa ňou označenými rozsudkami Krajského súdu v Prešove, v ktorých tento súd v obdobných prípadoch považoval zmluvu o revolvingovom úvere za platne uzatvorenú, čím porušil princíp právnej istoty. Zároveň namietala, že súd prvej inštancie bol povinný umožniť jej vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keďže tak neurobil, jeho rozhodnutie nebolo predvídateľné. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi spočívalo v tom, že na vec aplikovali ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom až od 1. januára 2008, pričom k uzavretiu zmluvy došlo 16. novembra 2004, pričom zmluva o revolvingovom úvere I. spĺňala zákonom stanovené náležitosti. Za nesprávny označila aj záver súdov o neprijateľnosti zmluvnej podmienky s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. a podrobne odôvodnila svoj postup pri poskytovaní úveru žalovanej. Ustanovenia zmluvy o revolvingovom úvere ako aj ustanovenia úverových podmienok podľa jej názoru nespôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto na vyhlásenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nebol dôvod. Žiadala, aby dovolací súd zrušil obe rozhodnutia súdov nižších stupňov a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa dovolaním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorým súd prvej inštancie vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. a prípustnosť dovolania odvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd primárne týmto dôvodom prípustnosti podaného dovolania.

8. Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná (§ 153 ods. 3 O.s.p.). Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia (§ 153 ods. 4 O.s.p.).

9. Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Za neprijateľné podmienky spotrebiteľskej zmluvy sa považujú najmä dojednania, ktoré Občiansky zákonník demonštratívne vymenúva v § 53 ods. 4.

10. „Aby mohol súd v občianskom súdnom konaní, v ktorom ide (aj) o posúdenie otázky, či niektoré ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy vykazuje znaky neprijateľnej podmienky, musí dôsledne skúmať a náležite rozlíšiť, či tvrdeným dôvodom neplatnosti je sama podstata zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 5

Občianskeho zákonníka), alebo taký dôvod neplatnosti, ktorý sa týka všeobecne každého prejavu vôle [napríklad preto, lebo vôľa nebola prejavovaná slobodne a dostatočne určito či zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) alebo pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony (§ 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka) alebo ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), alebo preto, že za spotrebiteľa konal ako zástupca ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka)]“ (z uznesenia najvyššieho súdu z 29. januára 2015 sp.zn. 3 Cdo 27/2011). K všeobecným dôvodom neplatnosti právneho úkonu patrí aj rozpor prejavu vôle z hľadiska jeho obsahu a účelu so zákonom, ako aj jeho obchádzanie a tiež rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). „Ak má súd v priebehu konania preukázané, že sú naplnené predpoklady pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu, má povinnosť prihliadnúť na túto skutočnosť z úradnej povinnosti a ďalšími otázkami, napríklad neprijateľnými podmienkami sa nemusí vôbec zaoberať“ (viď Jaroslav Krajčo, Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi SR a EÚ, Eurounion, 2011 str. 133).

11. Z uvedeného vyplýva, že ak súd rozhodujúci o nároku vyvodzovanom zo spotrebiteľskej zmluvy dospeje k záveru, že spotrebiteľská zmluva ako prejav vôle nemá zákonom stanovené náležitosti (§ 37 a nasl. Občianskeho zákonníka), vyslovuje jej neplatnosť nie z dôvodu existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale pre všeobecné dôvody neplatnosti každého prejavu vôle. V takomto prípade potom nie je možné založiť procesnú prípustnosť dovolania s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 3 O.s.p., pretože nejde o taký výrok rozhodnutia súdu, ktorý by bol založený na vyslovení neprijateľnosti zmluvnej podmienky tak, ako to požaduje ustanovenie § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

12. S poukazom na vyššie uvedené teoretické úvahy pristúpil dovolací súd k preskúmaniu procesnej prípustnosti dovolania žalobkyne z pohľadu ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. Zo spisu vyplýva, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú z dôvodu jej rozporu s ustanovením § 4 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., pretože zhodne so súdom prvej inštancie považoval túto zmluvnú podmienku za priečiacu sa dobrým mravom (§ 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb.). V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalobkyňa pluralitu poskytnutia úverov pri uzatvorení Úverovej zmluvy nezvýraznila, ale naopak vyvolala dojem, ako by žalovanej mal byť poskytnutý iba jeden úver, pričom takéto konanie odporuje dobrým mravom a obchodným zvyklostiam. Obdobný dojem vyvolávala aj samotná Úverová zmluva z hľadiska jej obsahu a formálneho vyhotovenia. Z uvedeného je teda zrejmé, že k vyhláseniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nedošlo s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka; keď sa súdy nižšieho stupňa nezaoberali otázkou nerovnováhy práv a povinností zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ani jej individuálnym dojednaním, ale pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi, čo je ale všeobecný dôvod zakladajúci neplatnosť každého právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka).

13. Výrok, ktorým bola vyhlásená zmluvná podmienka za neprijateľnú, teda nemá znaky rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúceho rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. z dôvodu jej neprijateľnosti v zmysle ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to prípustnosť dovolania žalobkyne v prípade tohto výroku z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. nevyplýva.

14. Druhým napadnutým výrokom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby nad sumu 798,65 € z dôvodu, že zmluva o revolvingovom úvere I. uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou ako súčasť Úverovej zmluvy č. 3411137427 je neplatná pre neexistenciu vôle žalovanej zmluvu uzatvoriť, t.j. pre všeobecný dôvod neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zmluva o revolvingovom úvere II. uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou ako súčasť Úverovej zmluvy č. 3411137427 je neplatná pre nedostatok písomnej formy, t.j. opäť pre všeobecný dôvod neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výrok, ktorým nebolo priznané plnenie žalobkyňi ako dodávateľovi, teda nebol založený na závere o neprijateľnosti týchto dojednaní Úverovej zmluvy ako neprijateľných zmluvných podmienok podľa niektorého ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

15. Aj v tomto prípade teda dôvodom zamietnutia žaloby a vyslovenia neplatnosti revolvingových zmlúv nebola existencia neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (§ 53 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka (viď § 37 ods. 1 a § 39 tohto zákonníka). Potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá nie je rozsudkom spĺňajúcim znaky ustanovenia § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Vzhľadom na to prípustnosť dovolania žalobkyne ani v prípade tohto výroku z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. nevyplýva.

16. Podľa ustanovenia § 242 ods.1 O.s.p. bol dovolací súd povinný ex offio posúdiť, či v konaní nedošlo k niektorej zo závažných procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež ňou výslovne namietaná vada konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

17. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

18. Žalobkyňa videla odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené, pretože nereagovalo na jej odvolaciu argumentáciu.

19. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

20. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

21. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

22. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalobkyne, pričom treba zdôrazniť, že nie je povinnosťou odvolacieho súdu odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku

(II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

23. K námietkam žalovanej, že sa odvolací súd nevysporiadal s rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove vydanými v obdobných veciach, čím došlo k porušeniu princípu právnej istoty, dovolací súd poznamenáva, že súdy neboli povinné v rámci splnenia náležitostí odôvodnenia súdneho rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. reagovať na rozhodovacia činnosť iných súdov v obdobných veciach za predpokladu, že nešlo o prípad záväzného právneho názoru súdu vyššej inštancie (§ 226, § 243d ods. 1 O.s.p.), alebo rozhodnutia podľa ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p., pričom o takúto situáciu v prejednávanej spore nešlo. Právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Rozdielnosť právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je riešená a upravená zákonom č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b/, § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b/). V záujme zachovania princípov právnej istoty a tiež predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je žiaduce, aby všeobecné súdy rešpektovali príslušnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v zákonom stanovenej procedúre publikovaná v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Povinnosťou všeobecných súdov však rozhodne nie je reagovať na akékoľvek rozhodnutie iného súdu, či iného senátu toho istého súdu, existencia odlišnej rozhodovacej činnosti je totiž síce nežiaduca, ale až do ustálenia rozhodovacej praxe súdov v určitých prípadoch nie je vylúčené, že súbežne budú popri sebe stáť aj rozhodnutia, ktoré k riešeniu určitej otázky alebo problematiky neprístupujú úplne identicky. Názor zastávaný žalobkyňou by v podstate znamenal toľko, že - až do ustálenia judikatúry - by bolo procesne prípustné každé dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktoré by síce korešpondovalo s právnymi názormi vyslovenými v jednom rozhodnutí, nezodpovedalo by ale záverom zaujatým v inom rozhodnutí. Takéto nazeranie na problematiku odlišnej rozhodovacej činnosti súdov v obdobných veciach a z toho vyplývajúcej povinnosti súdov pri odôvodňovaní rozhodnutí však nezodpovedá zmyslu a účelu zákonom stanoveným pravidiel prípustnosti dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

24. Dovolaiteľka tiež vytýkala súdu prvej inštancie, že jej odňal možnosť konať pred súdom, keď jej neumožnil vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keďže tak neurobil, jeho rozhodnutie nebolo predvídateľné.

25. Treba prisvedčiť dovolateľke v tom, že súd bol povinný umožniť stranám sporu vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky v prípade, ak mu vznikla povinnosť zahrnúť do výroku rozhodnutia zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 153 ods. 2, 3 O.s.p. a takýto výrok nebol súčasťou žalobného petitu alebo návrhu spotrebiteľa. Avšak záver, či a kedy mala určitá procesná vada za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, závisí vždy od posúdenia okolností konkrétneho prípadu (pozri II. ÚS 264/2006). Základné právo na súdnu ochranu je „výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená medziiným vtedy, keď sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napríklad tým, že mohol podať proti rozhodnutiu, ktoré mu bol riadne doručené, odvolanie a v ňom uplatniť svoj procesný vplyv na priebeh a výsledok konania (viď R 39/1993).

26. V prejednávanej veci žalobkyňa podala odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, v ktorom ešte pred právoplatným skončením konania využila svoje právo vyjadriť sa k nesprávosti výroku o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú a k absencii dôvodov pre takýto postup súdu, čím uplatnila svoj vplyv na výsledok konania. Odvolací súd sa s námietkami žalobkyne vecne zaoberal, v dôsledku čoho nedošlo k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Rozhodnutia súdov nižších stupňov nie je možné považovať ani za „prekvapivé“, pretože na existenciu neprijateľných zmluvných

podmienok upozornila samotná žalovaná už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie podaním z 2. apríla 2013 (č.l. 21 spisu), žalobkyňa preto mohla dôvodne predpokladať aj s poukazom na povinnosť súdu ex offi (§ 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase rozhodovania súdov) prihliadať na prekážky brániace priznaniu plnení zo spotrebiteľskej zmluvy, že súd podrobí spotrebiteľskú zmluvu preskúmaniu aj z pohľadu možnej neprijateľnosti jej zmluvných podmienok. Tiež nemožno prehliadnúť skutočnosť, že žalobkyňa vystupovala už vo viacerých súdnych konaniach, v rámci ktorých bola vyslovená neprijateľnosť zmluvných podmienok v obdobných prípadoch ako v prejednávanej veci.

27. Na základe uvedeného dovolací súd uzavrel, že v prejednávanej veci nedošlo k odňatiu možnosti dovolateľke pred súdom konať a rozhodnutia súdov nižších stupňov neboli prekvapivé.

28. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že konanie je postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy za relevantný dovolací dôvod, ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

29. Prípustnosť dovolania podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Z tohto dôvodu sa dovolací súd námietkami žalobkyne nemohol zaoberať.

30. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.